

Valami készül.

Szeptember közepe táján, mintha valami láthatatlan kéz rendezte volna, hirtelen megmozdult Európa szinte másfél évtizede tetszhalott politikai élete. Egymást érik a meglepetések. Alig mulik el nap, hogy ne hallanánk szerződések megkötéséről, barátsági nyilatkozatokról és olyan politikai természetű utazásokról, melyeknek a hátterében minden egyes esetben rendkívül fontos események húzódnak meg.

A felelős diplomataik mintha éreznék, hogy a tél beállta előtt dűlőre kell jutniok, ha nem akarják, hogy elsöpörje őket a politikával nem nagyon törődő, hanem a betevő falatért küzdő tömegek haragja. Még a tavasszal kezdődött ez a határidős politika Amerikában, ahol a munkauelküliség fojtogató keze az újvilághoz illő módon gyökeresen fogott hozzá a mai rendszer megváltoztatásához. Az érzéketlen nagy tőke és karteluralom viaskodik most az állami hatalommal. A harc még korántsem dőlt el, de a jelek arra vallanak, hogy Roosevelt elnök marad győztesen a porondon. Ezzel csaknem egyidőben alakult át a német birodalom egész politikai, gazdasági és társadalmi élete, hogy lerázva a liberális rendszer béklyóit, olyan viszonyokat teremtsen, amelyek leginkább megfelelnek a világháború utáni idők szemlének és megtalálják azt az utat, amely kivezet a legyőzöttek és győztesek igazságtalan és csak elmentet kiélező függőségéből.

A balkáni államok és Törökország külön utakon igyekeznek megvédeni érdekeiket. Ma már olyan szerződéses hálózat bogaazza egyiket a másikhoz, hogy a távoli szemlélő el sem tud igazodni rajta. Szovjetországnak is éri elszigeteltségének hátrányait és Európa vezető hatalmával iparkodik meggyezni. A francia és szovjet politikuskok sűrű találkozója szeptemberben olyan mindennapivá vált, hogy már az a feltűnő, ha nem hallunk róluk mindig újabb és újabb részleteket.

Olaszország a szorgalmas munkában és a belső egyetértés megszilárdításában keresi boldogulásának biztosítékát. Hasonló a brit világbirodalom törekvése is. Mind egyik saját magával van elfoglalva és belső bajai nem engedik meg azt a kifelé való munkálkodást, amit a világháború előtt annyira megszoktunk a nagyhatalmaktól.

Először mindegyik a maga portáján akar rendet teremteni, hogy kifelé ne gyengítsék cselekvési sugarát a belső ellentét. Mert ma nincs olyan ország, amely meg volna elégedve a világ folyásával. A győztesek görccsösen ragaszkodnak elért sikereikhez, viszont a másik oldal és a semlegesek kicsi tábora javítani akar sanyaru helyzetén. Ösztönösen érzi mindegyik, hogy ebben a nagy

feszültségben, az érdekek ekkora ellenkezésében és ütközésében feltétlenül ki kell robbannia annak az akaratnak, amely békés uton találja meg a megoldás kulcsát.

Utoljára hagytuk Középeurópát, amely általános vélemény szerint a művet emberiség életének és boldogulásának valóságos tűzfészkevé vált a páriksörnyeki békében. A mondvascínált új országok életképtelensége másfél évtized alatt bebizonyosodott és ma már ott tartunk, hogy a szilárdnak vált, kisanant tagállamai között is megindul a kíméletlen gazdasági háború, pedig csak ebben az évben kötötték meg az úgynevezett „gazdasági kisanantot”, amely az illetékes politikusok szerint — nagyobb és maradandóbb értéket képvisel, mint az a politikai szövetség, amely 1918-ban alakult Magyarország ellen. A volt Osztrák-Magyar Monarchiából kihasogatott államok koldusok lettek és veszélyeztetik nemcsak egymást, hanem az egész művelt emberiség nyugodt fejlődését. Ausztríajajong legrégebben és ma már a kis osztrák állam is megpróbálja, hogyan állhatna meg a saját lábán? A bécsi katolikus naggyűlésen elhangzott hivatalos nyilatkozatok szintén azt mutatják, hogy állami és gazdasági berendezettségén olyan változtatásokat hajt végre, amelyek fenekestül forgatják fel politikai, társadalmi és gazdasági életét.

Ebben a nagy vajadásban mi a csendes és óvatossággal szerepére vállalkoztunk és nagyon helyesen úgy intézzük ügyeinket vezetését, hogy semmiféle fordulat se lephessen meg bennünket. Nem

Ami a vaskapocsnál is erősebb.

Vásárhelykutason, a Nemzeti Egyesítő Pártja zászlóbontó gyűlést tartott a múlt vasárnap. Ez a szinte mindennapi esemény talán nem is érdekelné a távoli Salgótarján hőzönségét, ha ugyanakkor egy reánk nézve is fontos részlete nem emelte volna ezt a gyűlést az országos érdeklődés középpontjába.

Az történt, hogy a gyűlés alkalmából egy egyszerű munkásember négyszázhatvan munkástársra élén köszöntötte a vármegye főispánját. A köszöntésben elmondotta, hogy a vidéki munkásság már régen leszámolt a nemzetközi népboldogulással a kész munkájával, ha kell életével is a magyar feltámadás ügyét szolgálja.

Nem lehet nagyobb dicsérete Gömbös Gyula politikájának mint ez a földmunkás beszéd. Eddig különösen az alföld, de általában az egész ország munkássága szinte kivétel nélkül szemben állott a mindenkor kormányval és szemben állott azokkal a törekvésekkel amelyek a magyar feltámadás jegyében a többi társadalmi osztályok a zászlaikra irtak.

A magyar vidéki munkásság kevés egyéni ragaszkodásra visszavezethető példától eltekintve sohasem volt kormánypárti — természetesen forradalmi idők kihagyásával. Úgy érezte, úgy látta, hogy a kormányhatalom tulajdonosai állandóan a tőke és munkaadó érdekében hoztak áldozatokat. Hatalmi szóval intézték el a legszegényebb réteg kívánságait, ahelyett hogy a megértés és hönalányulás gondolkodásával töltötték volna meg a munká-

kásság ügyeivel foglalkozó hivatalokat. Hiába volt az előbbi kormányok minden igyekezete, gondoskodása, segíteni akarása, a munkástömegek minden szóban, minden törvényben és minden cselekedetben ellenséges tényeket és osztályerőszakot véltek felismerni.

Elismerjük, hogy ebben legnagyobb része a Népszava köré csoportosult, mindent beleszítva tudó agitátor csoportnak volt, de mégis egyéb lélektani okoknak is kellett izanni a hamu alatt, ha most ugyanazon történelmi osztályok uralma idején más szemüvegen kezdi nézni ez a vidéki munkásság a kormányhatalmat, a többi társadalmi osztályt és e nemzetnek legzengebb történelmi törekvéseit.

Azt mondotta az a egyszerű munkás ott az alföld szívében, hogy bizalommal vannak Gömbös Gyula iránt, mert munkásintézkedéseit a munkásság meghallgatása után teszi meg. Igaz, hogy ez így van, de úgy érezzük mégis másként szövegeznék mi meg a bizalom változás okait. Mi úgy érezzük, hogy a nagy fordulatot, ami a vidéki magyar munkásság lelkeiben végbement, talán nem is a munkásság előzetes meghallgatása váltotta ki, hanem a nemzeti gondolat minden először nagyszerű előretörése, amelyet Magyarországon éppen Gömbös Gyula miniszterelnök személyesít meg.

A nemzetközi népboldogulás ideje visszavonhatatlanul lejárt. Számszám vergődés csak, amit a Népszava körültekintően még megpróbálnak. A világ szekeret haldalt feltámadhatatlanul előre a nemzeti gondolat jegyében. Egy új mun-

kötjük le magunkat egyik félnek sem, csak az igazságunkat követeljük, de ebben sohasem lépünk le arról az egyenes útról, amelyen ezerévig haladtunk és amelynek köszönhetjük mindenünket.

A tél küszöbén ül össze a népszövetség, hogy a leszerelés kátyuba jutott szekerét kimozdítsa helyéről. Ez lesz az utolsó ilyen kísérlet, melynek sikertelensége

után ki fog robbanni a bizalmatlanság és megkezdődik a nyílt versengés, amelynek senki sem tudhatja előre az eredményét. A nemzetközi politika boszorkánykonyhája tehát erre az ősi genfi talákozóra és a várható eshetőségre kotyvasztja a szövetségüket és gyűjti az erőket a leszámolás előtt.

„A MUNKÁ” TÁRCÁJA

BEUDANT 1818-DIK ÉVI TANULMÁNYÚTJA SALGÓTARJÁN VIDÉKEN

Irtá: Dr. DORNAY BÉLA
(Folytatás)

A M. Kárpát Egyesület Salgótarján Oktatója pedig Salgón ugyanakkor tíz éves fennállásának ünnepét ülte, tehát ezek az okok és ez a kedvező alkalom adja meg nekem az időszünetet is ahhoz, hogy Beudant-nak 1818-ban Salgótarján—Somoskő-vidéken, továbbá a Karancs-Medves környékén tett tanulmányútját itt ismertessem, illetőleg az ő tudományos leírását itt szóról-szóra közöljem és pedig az eredeti francia szövegből Pénzes Loltán kollégám és barátom hű fordításában!

Előbb azonban még rövid és vázlatos áttekintést kell adnom Salgótarján és vidéke föld- és ásványtani irodalmából, hogy ebből is indokoltá tegyem Beudant 1818 (1822)-évi salgótarjáni vidéki leírása magyar fordításának ilteni közlését.

A bécsi C. M. Pál 1866. évi értekezéséből¹¹⁾ nem említi meg Beudant nevét. W. Göbl és Szabó József munkái¹²⁾ most sajnos nem állanak rendelkezésemre.

11) Das Tertiargebiet nördlich von der Matra in Nord-Ungarn, Jahrbuch der k. k. Geol. R.-Anstalt, XVII. Bd. Wien, 1866. Pag. 515.
12) Geologische Aufnahme der Umgebung von Salgótarján. Jahrbuch d. k. k. Geol. Reichsanstalt, 1866. Bd. 16. p. 113—114. Göbl nem említi Beudant-t! Szabó József: A salgótarjáni közelművelés r.-t. bányászati leírása. Math. és term. tud. közlem. XI. köt. Bpest 1874. p. 84.

kezésemre. Gerő Nándor szintén nem említi művében¹³⁾ — amely különben csupán bányageológiai ismertetés — Beudant nevét. Amíg Rozlosznik Pál—Emst Kálmán 1908-ban éppenséggel nem említi Beudant nevét, addig 1911-ben megjelent részletekben munkájukban¹⁴⁾ már azt írják, hogy „a bazaltos közetekkel az irodalomban először Zipser-nél (1817) találkoztunk, aki Somoskőújfaluból hatáldalu oszlopokban elváló bazaltból tesz említést. Részletesebb leírásukat először Beudant közli Magyarországon általa ismert többi bazaltjainak leírásával együtt. Ennek a kiváló kutatónak vizsgálatai szerint a somoskői és salgói bazaltok a tömörit bazaltokhoz tartoznak, de említést tesz salakszerű változatról is. Azt írja, hogy lőtömögük úgy látszik, hogy földpát, melyet egy hozzákevert fekete anyag — augit vagy vasoxid — feketére fest; a lőtömögből fészkeszerűen egész dőnyi nagyságú földpátok, vagy amibőlök s olivin tűnnek ki, a közet porában apró magnetit-szemek ismerhetők fel. Azonkívül fekete, üveges, igen kemény s fényfényű apró szemeket is észlelt s ezeket zirkon-nak véli.”

13) „A Salgótarjáni Közénbánya r.-t. nóg-rádmegyei bányászati leírása”. Orsz. M. Bányászati és Kohászati Egyesület 1910. évi közgyűlésén előadta a szerző. Budapest, 1910. p. 15.

14) Rozlosznik Pál és Dr. Emst Kálmán: „Előzetes jelentés a Medveshegyvág (Nógrád-m.) amphibolites nephelines bazaltjáról”. (Földtani Közöny, 1909, 38. köt. p. 36—37. és Rozlosznik Pál—Dr. Emst Kálmán: „A Medves-hegyvág bazaltos közelet”. (Földt. Köz. 1911., 41. köt. p. 257—272.)

Noszky Jenő: A salgótarjáni szén-terület földtani viszonyai” c. tanulmányában¹⁵⁾ nem emlékszik meg Beudant-ról. Mayer István: „A Börzsönyi hegység É-i részének üledékes képződményei” c. dolgozatában¹⁶⁾ írja: „Már Beudant foglalkozik e hegységgel híres munkájában, földtani szelvényt is ad róla ... és az itt előforduló üledékes, homokos anyagokat lignites homok és homokkövekként „grés à lignite” néven jelöli. Dr. Scholtz Margit „A Karancs-hegy andezitei” c. különben igen értékes dolgozatában¹⁷⁾ meg sem említi Beudant nevét, annál kevésbé melltatja az ő érdemait, a Karancs közeleteinek leírása körül, ami pedig méltán kifogásolható. Reicher Róbert: „Újabb adatok a salgótarjáni környéki bazaltos közetek petrokémiai ismeretéhez” c. értekezésében¹⁸⁾ írja, hogy „a nógrádi meggy bazaltos közeteket már Zipser említi művében; kissé részletesebben foglalkozik velük Beudant és Szabó József.”

Ezek előrebocsátása után lássuk már most magának Beudant-nak Salgótarján vidékéről szóló ásvány-földtani leírását!

Homokdombok.

... Amint észak felé haladva el-
15) Koch-Emlékkönyv. Budapest, 1912. p. 67—90.

16) Földt. Köz. 1917. évi 47. köt. p. 224—237.

17) Földt. Köz. 1917. évi 47. köt. p. 224—237.
18) Földt. Köz. 1917. évi 47. köt. p. 224—237.

káspolitika vetíti előre sugarait: az osztályharc helyett az osztályok összeolvadásának, együttműködésének elgondolása.

Az alföldi mánka ezt úgy fejezte ki, hogy a vaskapocsnál is erősebben fogja ezután a munkástársadalmat és a többi része a nemzetnek egymás kezét a jövő munkálásakor. Gömbös Gyula ennek a vaskapocsnak keményre kovácsolójaként áll mindnyájunk előtt s hál Istennek az öntudatra ébredt magyar munkásság előtt is amidőn a munkásság régi aggodalmait el tudta osztani és meg tudta mutatni szervei helyét a nemzet életében.

Ha semmit sem tett volna mást Gömbös Gyula, ezért is kiérdemelte a nemzet egyetemes halálját, szeretetét.

Sz. I.

MAJSAKISZÁRVAI KÖZSÉG KÖZSÉGI TANÁRSÁGA

Hírek és különféle

Személyi hír. Dr. Sztranyavszky Sándor ny. államtitkár, országgyűlési képviselőnk szabadságán lévén, az egri érseki uradalom vadászterületén egy 14-es és 12-es sarvaszbikát, majd a miniszterelnök várpalotai birtokán egy 12-es bikát lőtt. F. hó 25-étől 28-ig pedig Légvári Ferenc karancsberényi földbirtokos vadász-vendége volt.

Eljegyzés. M. Ágós Olga polg. isk. tanárnő és dr. Prónay Tibor szolgabíró jegyesek.

Eljegyzés. Kovács Géza ig. tanító leányát Margitot eljegyezte Nyíró Károly pilismaróti re. lelkész.

Esküvő. F. hó 24-én a Ferences plébánia kápolnájában vezette oltárhoz Fehér Géza nőgrádmegyéri Hangya üzletvezető Kovácsik Liliét. Az esketést Ferenc István s. lelkész, a Mária Congr. pr. sz. végzte, aki értékes és megható beszédben adott hasznos irányelveket az ifjú párnak. A kóruson a Mária Kongreg. énekkara bájos énekekkel kedveskedett a kongreganciának menyasszonynak. Tanuk voltak, a vőlegény részéről Szmolka Mihály mérnök-vállalkozó, a menyasszony részéről Lapsánszky János lapunk szerkesztője. Az ifjú párt a nagyszámúban megjelentek gratulációkkal halmozták el.

Műsoros teaest. A somoskújfalu Evang. Nőegylet okt. 1-én vasárnap a pályaudvari vendéglőben este 6 órai táncgal egybekötött műsoros teaestélyt tart, amelyre városunkból, mint tervezve volt, autóbusz közbejött akadályok miatt nem indulhat, hanem az indulás 1/6 órakor a pályaudvarról lesz és visszaérkeznek ugyanazzal a vonattal.

A Katolikus Népszövetség salgótarjáni csoportja a központ képviselőiben október 1-én (vasárnap) délután fél 4 órai kezdettel a kath. kör nagytérben gyűlést tart. Minden katolikus férfit és nőt szeretettel vár az előlétek.

hagyjuk a Mátra hegységet, kvarcos, sárgás, csillámos homokvidékre jutunk, amelyet számos kis völgy szel keresztül és amelyen általában véve kis magasságú dombok vannak. Északon már messziről észrevevessük a Salgó hegyet, amelynek képző tömege elszigetelten emelkedik egész környezete fölé. Busching szerint 1767 nyarán ezen a hegyen látták meggyulladni és két hónapig azt égni a kénes gázokkal borított földet. Nem akarom kétségbevonni ennek a tűznek valódiságát, pedig senkit sem találtam, aki azt mondta volna, hogy tud a dologról; annyi azonban bizonyos, hogy ha megtörtént, annak okát nem kénes gázokban kell keresnünk. Mert bár ez a magasság igen valószínűleg vulkanikus eredetű, természetesen nem engedi meg ezen éghető anyag jelenlétének feltételezését. Mégis ennek az elbeszélésnek meg volt az az előnye, hogy felkeltse kíváncsiságomat és arra az elhatározásra birt, hogy felkeressem ezt a vidéket, amely geológiai tekintetben valóban igen érdekes.

Habók konglomerátumok a homok alatt.

Ha Parád felől a Somos Ujfalu felé vezető útra térünk, csupán ugyanolyan homokdombokat találunk, amelyekről fentebb szóltunk és amelyek mindenhol teljes mérvéig alatt állnak. Azonban Nemti községben még nagyon finom habók

Salgó hegyének a soproni „Brennberg”-hez hasonló égit szelét, amely a barnaszerű legyek meggyújtásából származott, az ártalommal is említi. Eről bővebben máshol szándékozom írni (Dr. D. B.)

Filléres gyors 1933. szeptember.*

Írta: Szeged V. Zsóka Bpest.

A háziasok, vidám turisták, kacsagó leányok között sokan voltak olyanok is, akik bár nem akarták megvalósítani maguknak, egy régi szép emléket visszaalmodni indultak utnak ma reggel. Azok, akiket messze velett a sors attól a várostól, ahonnan szép illúziókkal indultak el egykor s viharpeltben, gondokba fulladva kíváncsok vissza.

Sokan indultunk. A két egymás mellett álló szelvény ablakaiból ismerős arcok mosolyogtak egymásra. A név oly nehezen jut az ember eszébe, de az arc egytől egytől csupa felújult emlék. Tancsok, futó kis barátok, apró bálí terelők nagy hősei, mi, kik azt hittük, kacsagó büszkeséggel, hogy báli ruhásak voltunk a világ közepe és szutgós szöke, vagy barna tancsoknál forró száva az Élet. Kiválóan virradatig áttáncolt bálí éjszák, csárdások, Rudi cigány húza a fülünkbe szívesen; kuglizó megnyitások, hol a sejtelenesen szutgós fák alatt kar a karban hallgattak az édes melódiákat. Mennyi lángoló vallomás, szutgós fogadkozás hangzott el itt és óh prózai ember, Gusztó bácsi a kert jámbor öre hány-szor fakadt ki ilyenkor, hogy leveri lakapós, tancsok lábunkat, ha összelapossuk közben azt, amit ő egész héten át gondosan összegereblyezett.

Legalább ezt vélem leolvasni az arcokról, a kapkodó türelmellenességtől Mátraverebély után, ahol még Szentkútra indult utitársainkat integetünk, a kitörő örömből, amidőn bejutunk a nagy állomásra, ahonnan vége-hossza nincs az ujjongásnak a Piacférfi.

Egy kis kiabálás után a megérkezés. Csupa idegen arc. Boldogan kapaszkodom végre rokonaim karjaiba s nem győzők bólogatni, helyeselni. Szép lett a város. Nem tűnik fel a kövezett út, a főbúszkeség, hiszen pesti vagyok, a hajdani sáros pocsátakat rég elfelejttem már, de feltűnik virágos, derűs, vidám gondozottsága, az üzletek ragyogók, izlések. A Stühmer cukorkától kezdve megtalálom mindent. S az emberek ajkán valami büszke kis félmosoly: Hát lássátok mit tettünk!

A rakodónál meg kell állnom, megkapó az Újtelep, impozáns fekvésű villanegyed.

Befordulunk a gyári útra. Valami ünnepélyes meghatottság költözik a szívembe. A munka, a kenyeret adó, életet munka, az áldott munkaalkalom, a pestiek és talán egész Európa felzokogó nagy kíváncsága itt megmutatja áldados gyümölcsét. Asszony lételem nem tudom kibogni a láncokat, hogyan miként jutottak munkához. A lakótelep virágos ablakai, egészséges, izléseken festett háza, virágos kertjei, gyönyörű kápolnája, modern nagy iskolája, játszótere, hol e

konglomerátumokra is akadunk, amelyek sok tekintetben mutatnak analógiát a sirokiakkal és amelyek fekete csillámlemezeket is tartalmaznak. (Ez a röioltu al Dr. D. B.)

Ezek a konglomerátumok a homokkő-magaslátok lábánál találhatók, amelyek ezen a vidéken valamivel magasabbak. Minden arra látszik mutatni, hogy alattuk folytatódna; ugyanis Nemti kisté túl ugyanazoknak a habók-üledékeknek felszínre jutását észlelhetjük. De aztán újra a homokkőre bukkunknak, amelyet folyton-folyvást követünk, amint a Tárián kis völgye felé haladunk, amerre utunk vezet. Salgó-Tárián községben az utcákon nagymennyiségű baltat láttam, amelyről azt mondták, hogy egy nem messze, balra fekvő hegyről származik. Minthogy azonban Somos-Ujfaluba akartam jutni, nem szakítottam félbe utamat, hogy megnézzem ezt a hegyet, amely talán az a magaslát, amelyen a térképen Pécshő néven jelzett régi várom áll. A környéken minden domb ugyanabból a homokból áll és dánygató felé a Cserháti hegységéhez csatlakozik, amelyek a VII. fejezetben már leírtunk.

A karancsi hegyek.

Somos Ujfaluba érve másfajta öközeteket találunk. A karancsi hegyek, amelyek a völgy baloldalán vannak és igen kis terjedelmű, külön csoportot alkotnak, tisztára porphyrikus zöld-kőből állnak, amely a legkülönbözőbb változatokban fordul elő és Zipser thomporphyrit néven írt le, jellemzőségeként azt hozza fel, hogy földpát, amfiból és gránát-kristályokat tartalmaz. Olyan változatok is

pillanatban háziasok vidám pesti turisták hintáznak versenyt kis gyermekekkel, mind megannyi bizonyítékai annak, hogy csupán a becsületes, jól elvégzett munka gyümölcse lehet ez a nyugalmas, szívetderítő telep. Jóságos kéz igazgatja itt az emberek sorsát.

És mennyi kedves naivsággal tudnak kérkedni. Olyan der volt a múlt héten, azt hittem hó, a künhagyott vízen vékony ígéreget volt, de sebai, tele a kamra fával, szénnel, jöhet a tél! Saját és sok pesti ember tüzelőanyag gondjai jutottak az eszembe.

Vagy amidőn megkérdeztem valakit, hogy élt addig, amíg felesége a kórházban volt, felragyogó szemmel mellé: Nagyon is hoztak ebédet minden nap, mint a gyerektágyas asszonynak, mindegyikből ettem, hogy meg ne sértssem. Pesti szomszédokra gondoltam.

Délután fenn ültem a temetőben egy padon. Látogatába jöttem azokhoz, akiknek kezébe nem tehetem többé virágaimat s akiket oly nagyon szerettem. Azt hittem borzasztóbb lesz...

A szeptemberi nap áldón szórta rám meleg fényét, bearanyozta sugarával az ősi pompában ragyogó erdőközorúta hegyeket, mint ég felé mutató ujjak bontakoztak ki a templomok tornyai. Szívem összeszorult ennyi szépség láttára s távolbanéz szemem megadásal téved le a virágos sírhalmokra. Is-tenbe vetett bizalommal akarom hinni, hogy egy jól bevégzett élet után jó ügy letenni a porhüvelyt az anyaföldbe ennyi csodaszép friss virág közé és szárnyaló lélekkel emelkedni fel a Teremtőhöz.

Lenn a katolikus kápolnából lakodalmas menet indul, elől az ifjú pár kar a karban... mily különös innen nézni ezt a egyszerű életbeindulást.

Mire lérek, a kápolnában újabb esküvő. Kongreganista jegyespár. Fenn a kóruson fiatal leányok énekelnek áhítatosan. Mialatt prézesük összeadja őket, elgondolkozom. Kongregáció? A mi korunkban bál, jégpálya, szórakozás járta és mea culpa! bohó leányszívünk a miserejárs végélcéljait a randevut látta.

Nagyszerű építőmunka folyik itt a lelkekben, fontosabb némely szép palotánál. Jártam ebben a városban a forradalmak után egyszer, szívzorongva láttam egyes emberek dacos, vesztőlós szemét, hangos szidalmakra nyíló száját, oly keveset ígért ez a nép, nem volt kedvem visszatérni közéjük. Látni most ugyanazokat szeliden lehajított fejfel, helyes után jární, mily magasztos, felemelő tudat lehet azoknak, akik ehhez az átalakuláshoz kezét nyújtottak.

Besötétedett. Litániára harangoztak amidőn betértem rokonaimhoz bucsuzni. Ferdenyaku öregember ült közöttük, jót

előfordulnak, amelyeket tisztán piros, vagy szürke lemezes földpátnak és zöld vagy fekete amfibolnak egymásbafonódó kristályai alkotnak. Igazi szienitiek ezek, teljesen hasonlóak azokhoz, amelyeket a Hodritzbán folyóknak láttunk (L. köt. 300. oldal), amelyek ezekről csak a nagyobb vagy kisebb számú, piros, átlátszó és nagyon fényes gránát-kristály előfordulása tekintetében különböznek.

A gránátok.

Ezek a gránátok rendszeren másfajta kristályok között elszórva találhatók; de azis megiesik, hogy amfibolkristályoknak meg a belsejében is előfordulnak, ami arra mutat, hogy az egész tömeg egyidőben kristályosodott.

Elhagyva ezeket a közeteket, amint már Hodritzbán is megfigyeltük, azt látjuk, hogy a földpát és amfibolkristályok fokozatosan elszátnyulnak, egymással keverednek és vagy olyan közetek kialakulására vezetnek, amelyek valamiképpen átmenetet képeznek a szienit és porfirikus zöldkő között, vagy olyan többé-kevésbé homogén szöveteit alkotnak, amelyben még elszórva feltalálhatók az ugyanazon anyagból álló különálló kristályok. Ezek tehát valóságos porfirikus zöldkővek, egyesek szétzöld, mások világoszöld, mások végre barna színűek és azonosak azokkal a különféle változatokkal, amelyeket Schennitz vidékén figyeltünk meg és még inkább azokkal, amelyeket Börzönyben láttunk (L. köt. 514. old.) főként a szépszámú vörös gránát-kristályok miatt, amelyek bennük el vannak szórva. A hegy tetején, ott,

Magyar Kir. Osztálysorsjáték

első osztályának húzása
október 14-én kezdődik!

Az elérhető legnagyobb nyeremény

500.000

pengő.

Jutalom és nyeremények:

300.000	
200.000	
100.000	
50.000	25.000
40.000	20.000
30.000	15.000

stb., aranypengő, összesen közel

8 millió pengő készpénzben

84.000 sorsjegy közül
42.000 biztosan nyer,
minden második sorsjegy!

A sorsjegyek hivatalos ára:

Egész 24 pengő	Fél 12 pengő	Negyed 6 pengő	Nyolcad 3 pengő
----------------------	--------------------	----------------------	-----------------------

Az összes főúrlútnál kaphatók.

körmre ijedten gyömöszölt a zsebébe egy papírcsomót. Verseit olvasta s nem volt hajlandó tovább folytatni. Hosszas unszólásra szavalt el még egyet, a többiek alig palástolható derűltsége közben. Kérdezte félős szégyenkezéssel, nem lehetne-e belőlük egy pár szílat pesti újságokban elhelyezni. Nem tudtam rajta kacagni, még akkor sem, amikor valaki gonosz-kodva megjegyezte, hogy planétára kelene kinyomtatni, papagályal, vagy fehér egérrel kihuzatni, sokkal jóvedelmesebb lenne. Mintha észre sem vette volna, félhalkan szolt hozzám, különös dialektusával: Tanult ember másképp írnia meg, de ugye így is isteni ajándék amit tudok? Rábólintok, mert ma őreg fejlet, szánalmas külsővel, tavaszról, szerelemről és mindig újra virágokról írni, tényleg az. Közönszöm talán sokak nevében ezt a gyönyörű békességes vasárnapot Salgótarjánának s úgy szeretném hinni, hogy az a város nem ébred gondoktól sötét, szomorú hétfőre sohasem.

Örömmel közöltük le e küldött levelet, melynek sorai a törekvő város fejlődését, lelkével való törődését a lokálpatriotizmus szemvégtén részétül oly meleg szeretettel veszik észre. — Szerk.

Eladó az Újtelepen egy 3 szobából álló családi ház. Érdeklődni a városi főjegyzőnél lehet.

ahol a közetek már felszínre jutnak, a porfirikus zöldkő többé-kevésbé módosulva található, néha annyira, hogy ha ugyanott nem lehetnők meg valamennyi átmenetet a teljesen ég köztig, szinte lehetetlen volna tulajdonságait felismer-nünk. Hol a földpátzövet szenvedett legtöbbet a szétmállástól, hol pedig az amfiból- és csillám-kristályok módosultak teljesen, míg az alapszövet megtartotta tömörségét. Olykor a földpát kaolinizáló és az amfiból- és csillám-kristályok zöldes-féher, puhaérítésű földes-anyagmódosul-atok. Más esetekben ez utóbbi kristályok okkersárga vagy barnaszínű, vastar-talmu anyaggá módosulnak. Pontosan ugyanazok a módosulatait találjuk ezek, mint aminek a Parádhoz közeli, a patak jobb partján lévő dombokon lehetők. (16. old.) De a Karancs hegységben az a fontos, hogy ezek a módosult közetek megcélolhatatlanul a porfirikus zöldkő különféle változataival határosak és leg-kevésbé sem lehet kételkedni elsődleges természetük tekintetében.

A Karancs hegység kis csoportja, amelyről a fent leírt közetek tulajdonságai alapján elég világosan látható, hogy szienit- és porfirikus zöldkőalakulat, magányosan emelkedik kb. 738 m.-nyire a tenger színe és 400 m.-nyire a körülötte fekvő ősszes dombok fölé. Legmagasabb csúcsairól messzire elláthatunk nyugatnak az Ipoly síkságaira, északnak a füleki síkokra és keletnek a diósgyőri hegység-gekig nyúló homokdombokra.

(Folyt. köv.)

A Szent Erzsébet Róm. Kath. Nőegylet október 14-én rendezte ezidei első műsoros teatiját a Róm. Kath. Kőr. diszternében. Evek óta igen kedvelt és látogatott mulatságot a salgótarjáni közönségnek ezek a meleg, intim hangulatú teastek. Eppen ezért a Szent Erzsébet Nőegylet vezetősége különös gondot fordított az ősze első idejé teatij műsorát, hogy minden tekintetben kielégítse a hozzá fűződő várakozásokat. A teast műsora a következő: 1. Üdvözlés. 2. Mi nekünk a magyar dal? Elmondja Szent László kormánytanácsos, a Szent Erzsébet Nőegylet védnöke. 3. Magyar nóták. Énekli Cselényi József, a Nemzeti Színház művésze Zongorán kísérő Róder Alfréd. 4. A legyőzött története. Irta és felolvassa Vitéz János Ödönne. 5. Zongora hegedű szvit. Előadja Vilezsló Richard és Róder Alfréd. 6. Magyar nóták. Énekli Cselényi József. A teast 8 órakor kezdődik, s az előadást és teatit követi. Belépő teatij 1 pengő, családijegy (3 személyre) 2 pengő.

Művész estély az Ipartestületben. F. hó 30-án szombaton este 1/2 9 órai kezdettel és október hó 1-én vasárnap d. u. 5, 7 és 9-órát kezdettel az Ipartestület nagytermében művész estély lesz melyen a pesti színpadokról és a rádióból is közismert Császár Teri, Verbóci Many és Kelemen Lajos magyar dalénekesek mutatkoznak be a tarjáni közönségnek. Az ügyesen összeállított változatos műsor és olcsó helyárak biztonyára meg fogják hozni a sikert, mert már most érdeklődés nyilvánul meg várossterle a művész-estély iránt. Kelemen Lajos műsorán szerepel Kruntorád Imre és Perényi Tibor most megjelent legújabb két szerzeménye is az „Emlékszel még?” és a „Göncölszékér, fiastyuk”, című magyar nóták. A dalok köztjára 50 fillért kapható Vég Kálmán és Friedler Samu papir kereskedésében.

Irodalmi est. A Magyar Luther Társaság mint az Evangélikus Nőegylet vendége október 7-én szombaton este 8 órakor az acélgyári olvasóegylet nagytermében Irodalmi Estet tart, amelyen közreműködnek R. Kovács Sándor egyetemi tanár, Maróthy Jenő író, Ricz Mária hangversenyénekesnő, Kossik Mimi, Vilezsló Richard és Róder Alfréd. Belépőtíj nincs. Minden érdeklődőt szívesen lát a vezetőség.

Nem lehet mindenki szakértő, ha valamilyen cikket vásárol. A nemességnek az ügyvezetői feladatát biztosítja a vásárló az áru megelégedéséről, míg más cikkeknek hasonló biztosítékot nyújt az előállító gyár védjegye. Az Orion rádiókészülékeket — bármely szaküzletben kerül eladásra — az Orion gyár teljes szavatosságot vállal. Tudni kell azonban, hogy csak az a készülék eredeti Orion, mely a közismert háromszög védjegyével van ellátva. A rádióipar újdonságai iránt oly nagy az érdeklődés, hogy például a 7331-es 3+1 lámpás Band Pass Európavető Orion rádiót a kereskedők csak az előjegyzések sorrendjében tudják kiszolgáltatni.

As én talpam Okmatalp
Kevés pénzért soká tart

a **PALMA**
OKMA

tartóstatp
nem örök át,
tartóssága
csodával határos

Ezt kérje!

A Magyar Kárpát Egyesület jubileumi ünnepe.

Emlékezés a Trianoni határon.

Külsőségeiben és arányaiban egyszerű, bensőségeiben lelkeket emelő volt az a pompás és színes ünnepség, melyet a Magyarországi Kárpát Egyesület fennállásának 60 éves jubileumát ünnepelte meg, éppen itt, a mi kis városunkban és annak mindenkitől elismert és méltán magasztalt szépségű vidékén. A külsőségek színességéhez és mozgalmasságához, az arányok nagyszerűségéhez hozzájárult még az a két illéres gyorsvonat is, amely az elmúlt vasárnap, szept. 24-én reggel 1/2 9 ó. tájban valósággyal ontotta az utasokat a fő-téri állomáson. Ezek a filléres gyorsok ezen alkalommal nem a „rokonok réme” volt, ahogy egy kis maliciózus szellemességgel a néphumor elnevezte, de valósággal a turisták öröme, a belföldi vándorlorgalom megtestesült szimbóluma és Salgótarján város polgárainak is valóban szívesen látott vendége!

Meglátogató ez már a fogadtalón is, melynél a város előkelősei, — élükön Dr. Förster Kálmán polgármesterrel és a Kárpát Egyesület régi, hű és nagyfiával és elismert reprezentánsával, fogadták a vendégeket, köztük a M. Turista Szövetség nagyvívű elnökét, dr. Zsitvay Tibort és dr. Nagy Emil volt minisztereket és a Kárpát Egyesület vezetőségét és a közel ezer számban megjelent turistákat, kik között legalább 600-ra lehet tenni a jubiláló Kárpát Egyesület tagjait, nem számítva most ezek közé a salgótarjáni „Kárpátiait” — at kik — maguk is jubilálóv országuk tíz éves fennállását — a házigazda szerepét is hűven betöltötték.

Kölsönös üdvözlések után különböző csoportok vonultak fel a különböző templomokba (és pedig a róm. kath. pléb.-templomba, ahol Sipkei Báizs Béla olvasott szentmisét és mondott a Teremtő Isten legszebb alkotásáról, a nagy természetéről s a belekapcsolódó hazai, isteni és emberteremtő szöveg, olyan hatással és lélekbeáramló szentbeszéddel, hogy senki nem maradhatott szárazon; azután a ref. templomba, ahol Szabó Dzsó szíves szép beszéddel áldozott a vallásos eszmével is oly szorosán kapcsolódó turistaszóráról, azután az evang. templomba, ahol dr. Csengődy Lajos és az izr. imaházba, ahol Schlesinger Dániel tartottak igen lelkes beszédek. Istentiszteletet után a turisták zárt csapatokban vonultak fel a Fő-térről az acélgyári uton át, fel Salgó várához, illetve fogaskerekű vasúton Salgóvárához, ahol a turistákat Buczko Gábor, a vasmű r.-t. bányagondnoka gyönyörű beszéddel és gyönyörűen megrendezett ünnepséggel fogadta a salgói bányazenekarral és magyarruhás lányokkal, akik a volt minisztereknek virágcsokorokkal kedveskedtek. Majd az egész nagy társaság pezsdülő zenezővel indult fel Salgó várába, ahol diszkapu fogadta őket.

Maga a vándorgyűlés fent az emlékeztet lehelő és csodás távlatokat nyújtó várbán, stilszerűen az Isten szabad ege alatt tartott meg lélekemelő műsorral, melyből legjobban kimagaslottak Zsitvay Tibor szövetségi elnök, és Nagy Emil kárpát egyesületi társelnök kitűnő beszédei és megemlékezései. Az üdvözlések során Gömbös Gyula honvédelmi miniszter üdvözlését Regőczy Sándor alezredes, a földművelésügyi miniszterét Papp Béla, a kultuszminiszterét, főispánát pedig dr. Förster Kálmán polgármester tolmácsolta, a házigazda Salgótarjáni Ösztályt pedig dr. Dornay Béla alelnök, realgimn. tanár, míg a Kárpát Egyesület 60 éves dicső múltját ifj. Filarszky Nándor dr. központi főtitkár ismertette.

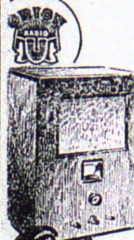
Vándorgyűlés után az impozáns tömegben résztvevő közönség levonult a két jelzésű uton, a közeli Bodzafákhoz, melyet a tízéves fennállása emlékére a Salgótarjáni Ösztály nagy ügybuzgósággal és áldozatkészséggel foglalt és mintaszerűen rendbehozott, úgy, hogy a vendégek és idegen turisták alig tudtak betelni e hely szépségével. Itt volt azután a forráskútavató és a jubiláris vándorgyűlés emlékművének felavatása is és pedig a szövetségi elnök: Zsitvay Tibor továbbá, mint házigazda, Förster Kálmán részéről, akik koszorúkat is letették az emlékműre, melyen az egyesület hatalmas bronzjelvénye alatt, fehérmárványba véste az állott: „Késmárk 1873—Budapest 1933.” Utána társasbéd volt a forráskútnál, melyen több mint 350-en vettek részt, míg a nagyszámban

felállított asztaloknál a turisták száza ebédelték háziasszonyoktól. Majd ünnepi turát vezettek a somoski várhoz-bazaltomlészhez és a Karancsra Dr. Dornay Béla, illetve Bortnyik Károly. Az előbbin Zsitvay és Nagy kegyelmes urak is résztvettek és a turisták százaival együtt gyönyörködtek a vidék szépségeiben, majd a karancsi kirándulással együtt a 6 órai vonattal tértek vissza a városba, hol az ipartestületben igen hangulatos és látogatott társasvacsorán — legalább 360 személy — vettek részt, alig tudván betelni Zsitvay elnök beszédének szépségeivel, meg a pompás humorú Nagy Emil fordulatok és kacagató toszájával. A legmagasabb fokra hűgött, legjobb hangulatot csak a fenyegetően közelgő indulási idő zavarta meg; majd a főtéri állomásra mentek turista vendégeink, ahol a filléres gyors többi utasaival együtt felszálltak vonatjukba és egy nagy elcsúszó, derűs nap, egy gyönyörű magyar vidék, egy feketés-kormos színezetű, de fehérlelkű város és a salgótarjáni turisták magyaros vendéglátásának felejthetetlen emlékeivel gazdagodva, bucsuztak el hangos jókedvvel városunktól és annak agilis polgármestertől, kit különösen meg előbb, a társasvacsora keretében halmoztak el a szeretettel, elismeréssel és hálának virágai-val, amit külsőleg a Salgótarjáni Ösztály ott átnyújtott emlékalbuma is hiven kifejezett és megörökített!

Förster polgármesteren és elnökön kívül a teljes elismerés és hála, a jól kiérdemelt köszönet adója illeti meg Szilárd István földbirtokost, mint a Bodzafákút és környéke tulajdonosát, aki a forráskútavató lehetővé tette és így a magyar turistákat nemcsak a jelenben, de a jövőben is örök hálaára kötelezte; azután Buczko Gábor bányagondnokot, aki a salgói fogadtatás, díszítés, felszolgálás, zenekar stb. körül fejtett ki lekötelező és elismerésre mindenképpen méltó, nagy buzgalmat és nagyszerű eredményt; Tóth Gyula volt községbíró, aki a Bodzafákutat, az egyesület felkérésére oly kitűnően foglalta és nagy érzékkel rendbehozta; Schmelzer Miklós karnagyot és az ő kitűnő róm. kath. dalárdáját, kik szép énekszámaikkal, úgy a templomban, mint külön a szabadban is emelték az ünnepség hangulatát és végül a M. Kárpát Egyesület Salgótarjáni Ösztályát, annak derék vezetőségét és rendező-gárdáját, — élükön Kasper Kálmán főtitkárral — mely a rendezés nagy és terhes munkáját olyan szépen, tapintatosan, eredményesen és közmegegyezéssel, sőt nemcsak a salgótarjáni, de az egész magyar turistaszegélyére is, olyan nagyszerűen megrendezte. Eljén, viruljoo a jubiláló Magyarországi Kárpát Egyesület!

Gyorsíró Tanfolyam. A Salgótarjáni Gyorsíró Tanfolyam október 1-én kezdődik a tanítás. Bővebb felvilágosítást szeretnék és pontosan délután 5-6 óráig a realgimnáziumban Pénzes Zoltán rg. tanár ad.

Tessék előjegyezteni!

kereskedőjénél, mert a rendelések sorrendjében szállítják a 3+1 lámpás 7331-es Orion rádiót, mely különleges csövekkel különleges nagy dinamikus hangszórával ellátott Band-Pass Európavető, állomásműködésű hitelesített, állítható skálával, hangerős-zabályozóval és hangszínező-váltóval. Ezen készülék teljes hangerevével, szelektív hangzó Európában minden számított állomást. Készítész P. 225.

7331-es Orion-rádió
Egyes. Orion Izzólámpagár

Tisztújító városi közgyűlés.

F. hó 27-én d. u. 3 órakor Róth Flóris bányaügyi főtanácsos, városi képviselő-testületi tag — mint az alispán megbízottja nyitotta meg a csaknem teljes számban megjelent városatyák jelenlétében a közgyűlést, mely az újonnan szervezett I. o. aljegyzői, illetve fogalmazói állást töltötte be. Pályáztak dr. Tóth Mátyás, dr. Szűk Szilárd, dr. Vanka Lajos, dr. Szabó Gyula, dr. Relle Mátyás. A különféle bizottságok megválasztása után a közgyűlés az aljegyzői állásra egyhangú felkiáltással dr. Tóth Mátyás fogalmazót, eddigi h. aljegyzőt választotta meg, míg a fogalmazói állásra titkos szavazással dr. Vanka Lajost 31 szavazattal. — dr. Szűk Szilárd 17, dr. Szabó 7, dr. Relle 3 szavazatot kaptak. Az újonnan megválasztott 2 tisztviselő leletette Róth Flóris elnök kezébe az esküt, majd köszönő szavakkal fordultak a közgyűlés, az elnök és a polgármester felé. Róth Flóris rövid válaszában üdvözölte őket megválasztásuk alkalmából, figyelemztette a nehéz és felelősségteljes kötelezettségekre, amiket városunk és hazánk érdekében ma elvár mindenki. A közgyűlés tagjai ezután gratulációkkal halmozták el a megválasztottakat.

Turisták! A Magyar Turista Szövetség f. évi október hó 8-án a Visegrád fölötti Nagyvilámon tartja meg ezidei vándorgyűlést, melyen ösztályunk tagjai is résztvehetnek vezetőjük: Rokkai Lajos. Indulás október 7-én 12 ó. 57 p-kor a főtéri állomásról Nagymarosra, ott meghálás, másnap korán reggel megtekintése a turista minta területnek a hegytetőn, majd átkelés a Dunán a Nagyvilámra. Visszaútlás 8-án 16 ó. kor. Starjában érkezés 23 ó. 14 p. kor. Összköltség 12 P. melyben az utazás, szállás s közbéd díja foglaltatik. Jelenkezés a vezetőnél október 3-ig az összköltség befizetése mellett. — Ösztályelnökség —

Sürgős új cipő 6 órán belül!
Sürgős talpalás 1 óra alatt elkészül!

ÉRTESÍTÉS

B. tudomására adom, hogy cipész műhelyemet **gyorstalpaló** műhellyel kibővítettem. — Arra töreksem, hogy a rendelőközönségnek **versenyen felüli árak mellett** anyagban és munkában aránylag csekély összegért a legjobbat nyújtsam.

Teljes felelősség mellett a következőket készítem

Férfi talpalás — — — 2.—	Női talpalás — — — 1.50
Férfi sark. v. gumi 0.90	Női sark. v. gumi 0.60
Férfi borítás fekete, színes boxból v. lackból 7.—	Női borítás fekete, színes borjúb. v. lackból 6.—
Férficipők mérték után a legjobb anyagból	Női cipők mérték után a legjobb anyagból:
fekete borjúb. színes borjúb. la. lackból 14.—	fekete borjúb. színes borjúb. la. lackból 12.—

A felsoroltakon kívül készítek fájós, vagy hibás lábakra, (orvosi rendelésre is) **orthopéd cipőt**, sie és egyéb sportcipőt, fiu és leánycipőt a legolcsóbb áron. — Tessék próbarendelést tenni, hogy meggyőződhessen anyagom és munkám kiválóságáról!

Tisztelettel:
Agócs József
Salgótarján, Pécskő-u. 2. Tel.: 37.

Országos esemény lesz a front-harcosok holnapi találkozója.

A Frontharcos Szövetség október elseji V-ik Országos Találkozója az egész magyar társadalomban szokatlan érdeklődést váltott ki.

Az ünnepségen megjelenik a Kormányzó, a miniszterelnök, József királyi herceg; a Szövetség diszelnöke, Huszár Aladár, Budapest Székesfőváros főpolgármestere. Képviseltetni fogja magát Budapest Székesfőváros, az Országos Vitézi Rend, a Hadirokkantak Szövetsége, és a külföldi nemzeti alapon álló front-harcos szervezetek is.

Erre a napra az ország minden front-harcos szövetségi helyi alakulata felvonultatja katonás alakulatokba osztott tagjait, akiknek ingyenes elszállásáról, valamint az október 1-i ünnepi ebédjéről a Honvédelmi Miniszter gondoskodik.

Az ünnepség nagy része a Hősök Terén fog lezajlani, ahonnan a bajtársi szadokba és ezredkebe osztott front-harcosok diszmenetben fognak tisztelni a Kormányzó előtt, de az Országzászlóhoz is elvonulnak.

A front-harcos találkozót hivatalos részét a város különböző részein megrendezett bajtársi közbeédek fogják kö-

vetni. A hivatalos vezetőségi bankett, amelyen a külföldi delegációk, a hivatalos hatósági kiküldöttek és a Frontharcos Szövetség országos és vidéki vezetői fognak megjelenni, — a Royal szálló termében lesz.

A Frontharcos Szövetség kezdeményezésére Budapest Székesfőváros a budai műemlékekhez hasonlóan a Hősök Terén álló Hősök Emlékkövét és a Mileneumi emlékművet erre az alkalomra szeptember hó 30-án este reflektorokkal megvilágítja, ahol a front-harcosok fél 8 órától kezdve 9 óráig egy egyenruházott diszszázzaddal diszorséget állanak és egy óráig térzenét fognak adni. Kilenc órakor a Hősi Emlékmű előtt front-harcos kürtőző csoportja „Takarodót” fúj.

A ma, 30-án a Hősök Terén este fél 8 órakor kezdődő térszene és takarodó tulajdonképeni bevezetője lesz az október elseji Országos Frontharcos Találkozónak.

Felvilágosításokért az Országos Front-harcos Szövetség Országos Elnökségéhez (Budapest, VI. Podmanický-u. 45. Tel.: 18—5—18) vagy az egyes helyi alakulatok elnökségeihez kell fordulni.

Tőkegyarapodás a pénzintézetekben. A gazdasági válságot a pénzintézetek is megéreztek, de az elmúlt évben a pénzintézetek tőkeerejét a válság nem befolyásolta olyan kedvezőtlenül, mint a bevétel és a kiadások alakulását. Valamennyi részvénytársasági formájú pénzintézetünk összes mérlegtőkéje az 1932. év végén 3,923.3 millió pengő volt, vagyis mintegy 120 millióval kevesebb, mint az előző év végén. Feltűnő azonban, hogy az utolsó három évben a pénzintézetek saját tőkéjének összege nem csökkent, hanem emelkedett még pedig 564.5 millió pengőről 577.4 millióra. Ez a növekedés elsősorban a tartalékok emelésének volt következménye, az alapitőke állománya alig változott. Az idegen tőkék csökkentek és a bevételeknek is alig van olyan neme, amely ne hanyatlott volna. Az üzleti évek nyereséggel záró intézeteinek összes nyeresége 18.4 millió pengőt tett ki, a veszteséges intézetek összes vesztesége pedig 4.2 millió pengő volt.

Erdőbirtokos is kaphat jelzáloghitelt. A magyar erdőbirtokosok régi kívánsága, hogy tegyék lehetővé szá-

mnkra is elfogadható feltételek mellett a jelzáloghiteltek igénybevételét. A földművelésügyi minisztérium most helyet adott a latermelők kívánságainak és olyan tervezetet dolgozott ki, amely lehetővé teszi, hogy a hitelezők megfelelően biztosíthatassák magukat az adóssággal szemben és így megszűnjön a latermelőknek nyújtandó jelzáloghiteltek eddigi akadályai. A fajtázalog rendelet rövidesen életbe lép.

A gyümölcskivitel eddigi eredménye és a további kilátások. Ismeretes, hogy az idei szezonban a magyar barackkivitel igen jól sikerült. Általában az idei gyümölcs és a félélek-kivitel eddigi eredményei az elmúlt két évvel szemben emelkedést mutatnak. A Külskereskedelmi Hivatal, amely a határ-állomásokon ellenőrzi a kiviteli szállítmányokat, megállapította, hogy újabban a legnagyobb sikere szilvakivitelünknek volt. Magyar szilvából közel 300 vagont vásárolt Ausztria. Szeptember második felében kezdődik meg a szőlőkivitel. Szeptember végéig naponta 1000 mázsa, október és november hónapokban pedig naponta 500 mázsa magyar szőlő szál-

Ezen szakmában egyedüli keresztény bevásárlási forrás!

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesitem, úgy a gimnazista, mint a polgári gyermekek szüleit, hogy az új tanévre üzletemet teljesen felszereltem

bőr és erőlemez kényelműkkel, intenzív fehér takarókkal, fehérnemű betűkkel és számokkal. — Gimnazista leánykák részére kék matrón ruhák és előírások fű és leány bárony gimnazista sapkák, úgyszintén tornacipők raklárakon vannak. — Polgáristák részére előírások egyenruhák, tornabluzek és nadrágok, fű trikók és úgy a leányok, mint a fiúk részére előírások Bocakal-sapkák SP. jelzésű palizzsal. Patent harisnyák, zsebkendők, fehérneműk, paplanok és flaneltakarók nagy választékban.

A vásárló közönség pártfogását kérve, maradok

tisztelettel:

vitéz Donászy Győző

— Magyar Divatárúháza —

Fő-tér. SALGÓTARJÁN. Fő-tér.

Szabott árak!

Előzékeny és becsületes kiszolgálás!

litható ki Ausztriába. Ha a minőség jó lesz és a csomagolás is megfelel a követelményeknek, akkor ezt a kiviteli kérést el is tudjuk majd érni.

Nagy most a takarékosság mindenkinél, de azért a legtöbb ember következetes, megtartja régi asorjességét, kifizeti idejében az árát, hogy nyereségjogosultságát biztosítsa. Az új sorsjáték húszára október 14-én kezdődik. Ajánlatok, hogy azok is, kik elkedvetlenedtek, elvesztették bizalmukat, ne legyenek pesszimisták, hanem reménykedjenek, hozzanak egy kis áldozatot és rendelkeznek osztályosorjegyet. Hátha most sikerül, nyernék egy tekintélyes összeget és megvalósul a szebb, jobb jövő!

Losonci utca 11 szám alatt burtozott szoba, külön bejáratú október 1-től kiadó.

Keresek azonnalra, vagy november elsejére 3-4 szobás össz komfortos lakást. (fürdőszoba vízvezeték) Ajánlatokat a kiadó továbbítja.

SPORT.

SBTC.—PTK. 1:0.

Bíró: Adorján.

Dacára a Budapesti ide kirándult füllesgyors nagyszámú turistáinak, akik a város közönségének nagyrészt magukkal vitték Salgóra, mégis szép közönség érdeklődött a salgótarjáni bajnoki csapat mérkőzése iránt.

3/45-kor Adorján sipelére megkezdődött a játék. A játék első perceiben Perces nagy lendülettel fekszik bele a játékba és már a 3-ik percben Presovszky szép lövést ereszt meg 20 méterről, amelyet Géczy ügyesen kivéd. Állandó támadás az SBTC kapu ellen, de Géczy mindig szerencsésen fog. A 8-ik percben Vágó II. hibájából korner, míg a 9-ik percben már Perces ellen itélt korner a bíró. A 12-ik percben az SBTC akcióba kezd. Zsengeller-Magyar, Stibric és Ménich akciója majdnem gólt eredményezett.

A 14-ik percben a bíró a 16-os vonalról büntető rugást ítél, amelyet Presovszky balszélre adott, eredménytelenül. Most SBTC támadás. A 18-ik percben Stibric beadását Magyar kapu mellé fejei, majd a 22-ik percben Ménich II. szabadrugást Motkó gyönyörtien fogja.

A 25-ik percben Ménich I. ügyesen szökteti Ménich II-t, aki a biztos gólyhelyzetben kapu mellé lövi a labdát. A félidő utolsó perceiben meleg helyzet az SBTC kapu előtt, csak Géczy bravu-

ros fogásának tudható be, hogy a félidő eredménytelenül zajlott le. Az eredménytelenségnek sok esetben Ménich I. volt az oka.

A második félidő legelső perceiben állandó támadás Perces ellen az SBTC állandóan Perces kapuja előtt tanyázik, de Motkó szenzációsan véd. A 12-ik percben Vágó hibájából büntető rugás az SBTC ellen a 16-os vonalról eredménytelenül.

A 18-ik percben óriási kavargás a Perces kapu előtt, a gólvonalról háromszor is visszapattan a labda, sorozatos szerencsével menekül meg Perces a biztos góltól.

A 16-os vonalról ugyyszólván kapuhoz szögezik Percest, de ujból kapu felett megy el a labda. Majd Zsengeller helyet cserél, centernek megy át, ami a játéknak új színt ad. Itt több alkalma nyílik Zsengellernek tudását kifejteni. A 24-ik percben közel a tacsosonhoz Takács III. szabadrugást ível, Ménich II. kapufának fejei, a kapu előtt óriási kavargás, majd a labda Perces hálójába kerül. 1:0.

Az eredmény felvillanyozza az SBTC játékosait, ujból támadásba mennek át, az ujjabb góltól csak a szerencse menti meg Percest. Ménich II. védhetetlennek látszó sarkolvasást Motkó ügyesen kapu mellé tolja.

Az első félidőben Perces volt a jobb, majd a második félidőben az SBTC megemberelte magát, állandóan támadásban volt, de Percesnél a szerencse is közrejátszott, hogy több gólt nem kapott. Perces részéről Motkó szenzációsan védett és igen szép formát mutatott Presovszky is.

Formán alul játszott Takács IV. és Ménich I. és II. Jó volt Wahlkamp és Géczy.

(A közönség már többször felhívta figyelmünket, hogy a tribün ülések állandóan piszkosak, ha a közönség leül, magával viszi a tribün porát. A vezetőség figyelmébe ajánljuk a közönség panszát.)

A SSE. Tarjánban még nem látott sport attrakcióval lepi meg jövő hó 15-én a város sportközönségét. A mondott napon ugyanis az acélgyári elemi iskola tornacsarnokában nagyszabású tornamutató lesz, melyre a MOTESZ. legjobb tornászából álló hatos férficsapatát és 12 tagból álló női tornászcsapatát küldi el. Bővebbet legközelebbi számunkban közlünk.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

30. Sz. 1. V.

4. Sz. 5. Cs.

MISTER X.
(Fehér hannibál.)
Misztikus történet.

Madonna hol vagy?
Vígjáték.
Fősz.: Liane Haid.

Jön! Jön!
Kisértetek vonata.

Vígjáték. Híradó.

Vígjáték. Híradó.

Előadások kezdete: szerdán és csütörtökön este 8, szombaton este 7, 9, vasár- és ünnepnap d. n. 5, 7 és 9 ó-kor.

Uj! „A MUNKÁ” Uj! könyv és papirkereskedése!

Salgótarján Fő-tér 1. szám alatt „A MUNKÁ” nyomdám modernül berendezett fizethelyiségében

könyv- és papirkereskedést

nyitottam.

Raktáron tartok: az összes iskolákban használatos minden-nemű tankönyveket, füzeteket, írószert, irodai felszereléseket, stb.

Felhívom a t. szülők szíves figyelmét arra, hogy iskolába járó gyermekeik részére legutányosabb árban szerezhetik be nálam minden e szakmába vágó szükségleteiket.

Pontos és lelkiismeretes kiszolgálást biztosítok!

Felkérem a t. szülőket, hogy a tankönyveket idejében előjegyeztetni szíveskedjenek, nehogy a torlódás miatt iskolás gyermekeik későn jussanak tankönyvekhez.

Kérve a város és vidék t. vásárló közönségének nagybecsű támogatását.

Tisztelettel:

VÉGH KÁLMÁN

„A Munka”-nyomda, könyv és papirkereskedés tulajdonosa.